

2024-04-08

Stab, kommunikation

Sofia Cullberg

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

”Gryaabs arbete hjälper alla på jorden, och havet” – uppföljning av kvalitativ utvärdering av skolbesök 2023

Sammanfattning

Gryaab arbetar aktivt för att erbjuda givande besök för elever i årskurs 4-6 och att anpassa studiebesöken så att vi är en så tillgänglig verksamhet som möjligt. Därför har vi skickat en enkät till de elever och en enkät till de lärare som besökte oss hösten 2023. 170 elever och totalt 44 lärare har besvarat enkäterna.

Resultatet av lärarenkäten visar att en övervägande del (mellan 88 och 100 procent) tycker att de fått ett trevligt bemötande av Gryaabs personal, att besöket gav förståelse för Gryaabs verksamhet, att informationen var lätt att förstå och att besöket var väl anpassat efter elevernas behov.

Resultatet av elevenkäten visar bland annat att:

- 77 procent av eleverna svarar att de inte kände till Gryaab innan besöket.
- 96 procent av eleverna vet vad man får spola ner i toaletten.
- Hela 99 procent av eleverna har koll på att skräpet ska slängas i en papperskorg och 99 procent svarar att de också slänger skräpet i papperskorgen.
- Ungefär 60 procent av eleverna vet att de ska lämna in miljöfarligt avfall på återvinningscentral/miljöstation.

Gryaabs studiebesöksverksamhet för elever i årskurs 4-6

Gryaab arbetar aktivt för att erbjuda givande besök för elever i årskurs 4-6 och anpassa studiebesöken så att vi är en så tillgänglig verksamhet som möjligt. Vi anpassar bland

annat information och rundvandringar efter målgruppens behov. För att utvärdera vad lärare och elever tycker om besöken följer vi med jämna mellanrum upp verksamheten genom en kvalitativ undersökning i enkätform. Samtliga deltagare har svarat anonymt.

Lärarenkät – kvalitativ utvärdering

Under hösten 2023 mejlade Gryaab ut en lärarenkät och en elevenkät efter varje besök. 18 lärare (= 18 klasser) har svarat på 13 frågor. Av de 18 klasser som svarat var det fem årskurs 6-klasser, sju årskurs fem-klasser, två årskurs fyra-klasser, tre anpassade grundskoleklasser och en 5–6-klass. Nio av klasserna kom från Göteborg, fyra från Kungälv, två från Lerum, två från Ale och en från Partille.

Utöver utskicket under hösten skickade Gryaab tidigare under 2023 ut en enkät i samband med studiebesöken som ett led i stadens plan för full delaktighet. Enkäten har besvarades under 2023 av både mellanstadielärare och av lärare för högskolegrupper och folkhögskolegrupper. 26 lärare har svarat på den enkäten.

Från och med höstterminen 2023 la Gryaab in delaktighetsfrågorna i den enkät som riktade sig till lärare i årskurs 4-6 och fortsatte skicka enkäten med fokus på full delaktighet till pedagoger med vuxengrupper. Frågorna markerade med * finns med i båda enkäterna och har därför besvarats av fler.

RESULTAT LÄRARENKÄT

Hur fick du veta att man kan göra studiebesök på Ryaverket? (18 svar)

33 procent har hört talas om besöken genom en kollega, 28 procent via Gryaabs webbplats och 39 procent på annat sätt.

***Personalen på Gryaab gav oss ett trevligt bemötande**

100 procent, det vill säga alla 44 lärare som svarat, instämmer helt.

***Besöket gav oss förståelse för Gryaabs verksamhet**

95 procent instämmer helt och 5 procent instämmer delvis (av de 18 lärarna).

97 procent instämmer helt och 3 procent instämmer delvis (av de 26 lärarna).

***Informationen eleverna fick var lätt att förstå**

89 procent instämmer helt och 11 procent instämmer delvis (av de 18).

81 procent instämmer helt och 19 procent instämmer delvis (av de 26).

***Besöket var tillgänglighetsanpassat efter gruppens behov**

95 procent instämmer helt och 5 procent instämmer delvis (av de 18).

76 procent instämmer helt och 24 procent instämmer delvis (av de 26).

Kommentarer på frågan ovan

Majoriteten av lärarnas kommentarer handlar om att de är nöjda över den anpassning de fått. Så här låter några av kommentarerna:

- ”Hon såg elevernas svårigheter i att lyssna för länge och anpassade både tid och innehåll mycket bra.”
- ”Fantastiskt bra bemötande och professionellt genomfört. Supernöjd.”
- ”Trevligt, intressant och spännande besök, kommer gärna tillbaka framöver.”

Fick ni ut vad ni hade förväntat er av besöket? (18 svar)

78 procent svarade ja och 22 procent svarade att besöket översteg deras förväntan.

Hur hade ni förberett eleverna inför studiebesöket (via Gryaabs skolsajt eller något annat)? (18 svar)

Många av fritextsvaren bekräftar att de förberett eleverna på det sätt som vi rekommenderar, nämligen genom att använda vår skolsajt Spoleborg, göra övningarna där och titta på filmerna som finns. Flera klasser har också gjort någon eller flera av de vattenexperiment som finns på Spoleborg.

Kommer ni att följa upp studiebesöket på något sätt? I så fall hur?

Fritextfråga (18 svar)

De flesta av lärarna svarar att de kommer att följa upp besöket med samtal och frågor i klassrummet under NO-lektionerna. Några av lärarna svarar att frågor om avloppsvattenrening och reningsverket kommer på prov framöver. För ett par av klasserna är besöket på Gryaab en del av deras arbete med ”stadens tekniska system”. Ytterligare en lärare svarar att eleverna får rita upp vattnets väg och skriva om besöket. Några lärare svarar att de kommer att kika på Spoleborg efter besöket och ytterligare någon svarar att de kommer följa upp besöket genom att göra experiment.

Är det något mer du vill tillägga om studiebesöket, Gryaabs skolsajt eller något annat - fritextsvar (18 svar)

Alla svar är av positiv karaktär och flera är extra nöjda med Gryaabs kommunikatörer som är guider på studiebesöken. Så här svarar en lärare:

”Jag uppskattar verkligen att få komma till Gryaab med mina elever. Uppmana gärna alla att göra experimentet med papper som ni har på skolsajten. Det var första gången jag gjorde det med eleverna i år, och de fick verkligen en aha-upplevelse.”

RESULTAT ELEVENKÄT, 170 SVAR (18 KLASSER)

Kände du till Gryaab och reningsverket Ryaverket innan du kom hit?

77 procent svarar att de inte kände till oss innan besöket och 23 procent svarar att de gjorde det.

Har du någon gång, innan du var här, funderat på var saker som man spolar ner i toaletten eller häller ut i diskhon eller handfatet tar vägen?

64 procent svarar ja, 36 procent svarar nej.

Vad får man lov att spola ner i toaletten? Fritextsvar

Här svarar hela 96 procent helt rätt, det vill säga toapapper, kiss och bajs. Några nämner en av de tre saker som får spolas ner, vilket vi också ser som rätt.

Var ska man slänga tops, plåster, bomull och annat skräp?

Hela 99 procent av eleverna har koll på att skräpet ska slängas i en papperskorg.

Var brukar du slänga tops, plåster, bomull och annat skräp?

99 procent av eleverna svarar även här att de slänger skräp i papperskorgen, vilket är rätt svar.

Vad ska man göra med aceton, målarfärgsrester och andra kemikalier som blivit över?

På den här frågan fick vi bekräftat det vi ofta upplever under besöken, att eleverna har svårt att minnas var de ska lämna in farliga kemikalier. Ungefär 30 procent av eleverna beskriver att man ska lämna in dem på återvinningscentral (tuppen/ soptuppen) och ytterligare 22 procent nämner just miljöstation eller liknande. 23 procent vet att man ska

lämna in det någonstans, men vet inte var. 4 procent vet inte alls vad man ska göra, 3 procent svarar att det ska lämnas på ett apotek, 5 procent föreslår att man ska slänga det i soporna och 1 procent tänker att man kan spola ner det i toan. Övriga 12 procent är andra felaktiga förslag.

Hur ska man ta hand om fett (smör och olja) när man till exempel stekt mat i en stekpanna?

Hela 92 procent av eleverna svarar rätt, det vill säga att man ska torka ur stekpannan med hushållspapper och sedan slänga pappret i kompostpåsen. 7 procent svarar att man ska diska av stekpannan så att fettets hamnar i diskhon och 1 procent svarar att det inte spelar någon roll hur man gör.

Vad tyckte du om studiebesöket på Ryaverket (till exempel bra, dåligt, kul, tråkigt)? Fritextsvar

62 procent svarar att besöket var bra, intressant eller till och med superbra. Många av dessa svarar också att det luktade illa under besöket. 14 procent svarar att besöket var ”helt okej”. Resterande 24 procent var negativa kommentarer om främst lukt.

Tycker du att det Gryaab gör är bra?

98 procent av eleverna svarar ja.

Om du tycker att det Gryaab gör är bra, beskriv gärna varför.

Många härliga kommentarer kom in på frågan om varför de tycker att det Gryaab gör är bra:

- ”De hjälper naturen och ser till att våra hav kan fortleva.”
- ”det är bra för att ni renar vatten och det är inte alla länder som kan det så vi ska vara glada för det. Vi kan då duscha med rent vatten och diska och så.”
- ”dom renar vattnet så havet mår bra.”
- ”för utan Gryaab så skulle allt bajs och kiss hamna i havet.”
- ”För det hjälper alla på jorden och havet.”
- ”Jag tycker det är bra att dem tar värmen från varmvatten och använder den till att man kan värma upp hus.”
- ”De renar vattnet som åker ut i havet så vi kan bada där och att fiskarna mår bra, annars hade allt äckligt vatten åkt ut i havet och det skulle bli övergödning.”

- ”Dom räddar havet och miljön!”

Vad tycker du om Gryaabs skolsajt där du kan se filmer, spela spel och lära dig mer om hur vi kan hjälpas åt att ta hand om avloppet?

72 procent tycker att skolsajten är bra, 25 procent tycker att den varken är bra eller dålig och 2 procent tycker att den är dålig.

Övriga kommentarer:

- ”Personalen var snälla och det var kul.”
- ”Tack för att ni räddar havet!”
- ”Det var bra att få lära sig om Gryaab och om hur vi ska ta hand om havet, det borde alla veta.”
- ”Ni gör ett fantastiskt jobb och det var kul och coolt att se hur allt fungerar.”
- ”Det var jättekul och jag lärde mig mycket om hur man renar vattnet.”

Reflektion

Svaren på enkäterna stämmer väl överens med den bild vi har av besöken; att de allra flesta barn och pedagoger är nöjda och tycker att det är kul och intressant att komma till Gryaab på besök, även om det luktar illa. Övergripande kommer vi inte göra några större förändringar i upplägget av studiebesöksverksamheten.

Vi fick också bekräftat något vi sett under lång tid, nämligen att det är svårt för många elever att minnas namnet på det ställe där man ska lämna in miljöfarligt avfall. Det är inte så konstigt eftersom farligt avfall inte är något elever i årskurs 4–6 hanterar i sin vardag. Vi kommer framöver att förenkla vår kommunikation. I stället för att berätta att man ska lämna farliga ämnen på en miljöstation som finns på en återvinningscentral kommer vi enbart säga att man lämnar det på en återvinningscentral.

Eftersom eleverna får med sig en broschyr hem till sina föräldrar kan de vuxna läsa mer om var man ska lämna farligt avfall och förstås alla andra tips på hur man på ett enkelt sätt kan hjälpa Gryaab och havet.

En av pedagogerna föreslog att vi ska använd förklarande bilder, exempelvis att peka på en karta. Detta är något vi brukar göra, men inte gjort under 2023 då kartan i filmsalen behövde bytas ut. Detta kommer att genomföras under 2024.